

[Elsø-Merete Ross.]

hun og manden ikke et barn, burde de sørge for at benytte præventive midler. Jeg er teoretisk tilhænger af dette ansvarlighedens strenge krav, men jeg må erkende, at den menneskelige natur, ikke mindst på det seksuelle område, ikke altid er så fornuftsbestemt, som det var ønskeligt. Mennesker er ikke ufejlbarlige. Gør man fejl, vil mange sige, skal man straffes og tage følgerne af sine fejl, men det er jo egentlig en besynderlig form for straf og gengældelse at blive tvunget til at føde et nyt menneske til verden, når ens inderste ønske er at blive fri for det på det pågældende tidspunkt. Man tvinges til at tage følgerne, som jo ikke blot går ud over én selv, men over en helt uskyldig.

For tiden har vi faktisk mærkelige tilstande. De kvinder, som foretager eller lader foretage et illegalt indgreb ud fra det, man kunne kalde deres egen sociale indikation, får jo, hvis de derefter bringes på sygehus, faktisk dér en lovlig abort. Det er en bagvendt vej, at man kan hjælpes lovligt, bare man selv starter ulovligt i stedet for at lade lægen straks fra begyndelsen være med på lovlig vis. Mange ulovligt aborterende, som ikke kommer under lægebehandling, ville, hvis de i stedet for fik et lovligt indgreb, få den efterfølgende vejledning i prævention efter svangerskabshygieneloven.

Hvis man var sikker på selv at måtte træffe sin endelige beslutning, er der sandsynlighed for, at oplysning om hjælpeforanstaltninger og samtale med et forstående menneske om personlige vanskeligheder ville føre mange til mødrehjælpen. Når så mange nu ikke søger mødrehjælpen, er det ofte, fordi de på forhånd ved, at de vil få afslag, og også ofte, fordi de ikke ønsker den omstændelige proces og de nærgående spørgsmål, som mødrehjælpen skal foretage. Kunne man få fri abort, var de lange undersøgelser, som piner mange, ikke nødvendige; aborten kunne foretages på et tidligere tidspunkt end nu, hvad der ville være en fordel for både patienten og lægen.

Der synes at være et socialt skel, når det gælder illegal abort. De, som har råd, kan lettere få foretaget indgrebet på en betryggende måde, medens socialt dårligere stillede er henvist til mindre betryggende former for indgreb.

Da man allerede tillader former for abort i vor nuværende svangerskabslov, kan man ikke bruge argumentet om, at liv ikke må tilintetgøres. For dem, der er tilhængere af den gældende lov, må det udelukkende være et spørgsmål om, hvor det er hensigtsmæssigt at sætte grænsen, hensigtsmæssigt af hensyn til moderens tarv og hensigtsmæssigt af hensyn til den moral og retsopfattelse, de selv har.

Jeg mener ikke, der er grund til at vente på, hvad svenskerne bestemmer sig til. Lovforslaget omfatter kun kvinder, der er bosat i Danmark. Derimod mener jeg, at det må undersøges, hvordan vore hospitaler kan klare opgaven. Det må vel også undersøges, om et tilstrækkeligt antal læger er villige til at påtage sig denne opgave.

Går vi ind for fri abort, må der samtidig sættes alvorligt ind på at gøre antallet af aborter mindre år for år, dels ved udbygning af den økonomiske hjælp, der kan tilbydes, dels ved en effektiv oplysning om præventive midler — og her gælder det både mænd og kvinder, idet jeg stadig mener, at det er opgaven at få begge parter til først og fremmest at tage ansvaret og tage selvbestemmelsesretten i brug, inden kvinden når at blive gravid.

I min gruppe er der forskellige opfattelser af spørgsmålet. Nogle ønsker enkelte begrænsede lemper, andre går ind for en bredt formuleret social indikation, og nogle går ind for fri abort. Men vi ønsker alle at gå positivt ind for drøftelser i det udvalg, der forhåbentlig bliver nedsat og forhåbentlig hurtigt vil bringe en løsning.

Niels Westerby: Hr. Diderichsen skulle have været ordfører for liberalt centrum i dag, men de orkanagtige tilstande, der har hersket og delvis endnu hersker, har forhindret ham i at være ordfører.

Man kunne have frygtet, at de orkanagtige tilstande også var flyttet herind i det høje ting i dag, men jeg har mærket mig, at drøftelsen ved første behandling er foregået i en helt igennem særdeles nøgtern og saglig atmosfære.

Det er jo ikke med let sind, man tager stilling til det alvorlige spørgsmål, vi behandler i dag, men vi må vel alle erkende vores ansvar som lovgivere og tage vor stilling. I min gruppe, i liberalt centrum, er der meget